

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 440

van **CELIA GROOTHEDDE**

datum: 10 maart 2022

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Humaan papillomavirus (HPV) - Preventie bij jongens en mannen

Het humaan papillomavirus is een virus dat veel voorkomt en waarvan er meer dan honderd types bestaan. Sommige types leiden tot genitale wratten, andere types kunnen aanleiding geven tot baarmoederhalskanker, keelkanker, hoofd- en nekkankers of de iets minder vaak voorkomende penis- en teelbalkanker.

Sinds 2019 kunnen zowel jongens als meisjes in het eerste jaar secundair onderwijs worden gevaccineerd tegen HPV.

1. Hoeveel gevallen van kanker, veroorzaakt door HPV bij mannen of jongens, werden jaarlijks geregistreerd in Vlaanderen en Brussel van 2011 tot 2021? Graag uitsplitsing per provincie, centrumstad en Brussel.
2. Krijgen ook jongens, net zoals meisjes, het vaccin tegen HPV (deels) terugbetaald tot 18 jaar wanneer ze de vaccinatie op school hebben misgelopen?
3. Welke maatregelen en initiatieven neemt de minister op het vlak van preventie om HPV te voorkomen en tijdig op te sporen bij jongens en mannen?
4. Hoeveel jongens en meisjes lieten zich jaarlijks inenten tegen HPV via het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) sinds 2019? Graag de percentages voor jongens en meisjes apart. Graag uitsplitsing per provincie, centrumstad en Brussel.
5. Op welke manier zorgt de minister ervoor dat kankers veroorzaakt door HPV tijdig worden opgespoord, bij zowel vrouwen als mannen?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 440 van 10 maart 2022

van **CELIA GROOTHEDDE**

1. We beschikken niet over het detailniveau van de door u gevraagde gegevens over het aantal HPV-gerelateerde kankers bij mannen en jongens. Zo zijn er bij het Belgisch kankerregister enkel gegevens beschikbaar tot en met 2019. Ik geef u hieronder de cijfers die ik kon bekomen voor Vlaanderen van 2010 tot en met 2019. Er zijn ook geen cijfers tot een lager niveau dan provincie. Data voor Brussel kan in natuurlijk niet geven omdat dit zeker buiten mijn bevoegdheid ligt.

Aangezien niet altijd kan bepaald worden of een kanker te wijten is aan HPV of niet, worden hierna de gegevens vermeld over de kankers waarvan geweten is dat er een relatief belangrijk deel (mee) veroorzaakt kan worden door HPV.

- Orofaryngeale kankers (keelkankers)
Op jaarbasis zijn er in Vlaanderen 220-330 nieuwe diagnoses vastgesteld bij mannen. Ongeveer 50-70% van de orofaryngeale kankers wordt veroorzaakt door HPV. Van de 313 diagnoses in Vlaanderen in 2019, werd informatie over HPV teruggevonden voor 246 casussen, waarvan er 98 HPV+ waren (40%).
Doorgaans worden in Vlaanderen de hoogste incidenties geobserveerd in West-Vlaanderen en de laagste in Limburg.
 - Kankers van de penis
Op jaarbasis zijn er in Vlaanderen 40-70 nieuwe diagnoses gesteld. Ongeveer 32-60% van de diagnoses van peniskanker is gerelateerd met HPV. Van de 58 diagnoses in Vlaanderen in 2019, kon informatie over HPV worden teruggevonden voor 38 casussen waarvan er 15 HPV+ waren (39%). Omwille van de lage aantallen kan niet echt een uitspraak gedaan worden over verschillen tussen de provincies.
 - Kankers van de anus en het anaal kanaal
Op jaarbasis zijn er in Vlaanderen 30-50 nieuwe diagnoses bij mannen. Ongeveer 90% van de anale kankers zou een link hebben met HPV. Van de 23 diagnoses in Vlaanderen in 2019, kon voor 15 casussen een HPV-status teruggevonden worden, waarvan er 8 HPV+ waren (53%). Omwille van de lage aantallen kan niet echt een uitspraak gedaan worden over verschillen tussen de provincies.
2. Voor jongens tussen 12 en 18 jaar die niet op het aanbod voor gratis vaccinatie in het eerste jaar secundair onderwijs ingegaan zijn, heeft het RIZIV geen terugbetalingsregeling voorzien, wat voor meisjes wel het geval is.

Ik wil hier wel aan toevoegen dat de vaccinatie in het eerste jaar secundair onderwijs, met gratis vaccins van de Vlaamse overheid, niet enkel kan als men via een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) gevaccineerd wordt. Ook via de huisarts, pediatr of gynaecoloog is op dat moment vaccinatie met een gratis vaccin mogelijk. De vaccinatoren kunnen de vaccins gratis bekomen na bestelling in Vaccinnet.

3. Sedert september 2019 wordt aan jongens, net zoals aan meisjes, gratis vaccinatie tegen HPV aangeboden in het eerste jaar secundair onderwijs. Dat is zonder twijfel de belangrijkste beschermende maatregel.

Verder zijn ook de maatregelen over veilig seksueel contact van groot belang. Informatie hierover komt regelmatig aan bod in de campagnes via Sensoa. Voor tijdige opsporing van andere HPV-gerelateerde kankers dan baarmoederhalskanker bij vrouwen, zijn er momenteel geen specifieke screeningsmogelijkheden en dit zowel bij mannen als bij vrouwen. Het komt er dus op aan dat de behandelende artsen eraan denken bij een diagnostische raadpleging voor dergelijke mogelijke problemen.

4. Ik beschik niet over de specifieke plaats- en tijdgegevens die u vraagt over het aantal meisjes en jongens dat zich jaarlijks liet inenten tegen HPV sinds 2019. We moeten er ook rekening mee houden dat in het eerste schooljaar heel veel tweede dosissen omwille van de lock-down uitgesteld moesten worden naar het begin van het schooljaar 2020-2021, waarbij een grote inhaalbeweging gedaan werd. Voor de andere vaccins beschik ik ook niet over die gegevens.

De recente vaccinatiegraadstudie heeft de gegevens niet in detail bestudeerd tot niveau van centrumstad. De vaccinatiegraadstudie includeerde bovendien ook niet Brussel. In Brussel zijn er een beperkt aantal artsen die via de Vlaamse overheid vaccins bestellen. Ook de CLB vaccineren maar een beperkte groep jongeren die in Brussel wonen.

Het resultaat van de vaccinatiegraadstudie geeft ons de gegevens opgenomen in onderstaande tabel: vaccinatiegraad bij adolescenten, per vaccin en per dosis, uitgedrukt in procenten (met 95% betrouwbaarheidsinterval), per provincie en voor Vlaanderen voor jongens en meisjes samen:

	Antwerpen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Vlaanderen
HPV1	88,9 (82,8-93,5)	81,3 (70,0-89,8)	91,7 (85,3-95,9)	93,7 (89,1-96,8)	92,1 (86,0-96,1)	89,4 (86,8-92,1)
HPV2	81,8 (75,0 - 87,4)	70,3 (60,5-78,9)	82,7 (75,6-88,4)	85,7 (78,3-91,2)	82,5 (74,8-88,6)	80,7 (77,6-83,8)

De opsplitsing tussen jongens en meisjes is met de beschikbare steekproef niet gebeurd per provincie maar wel voor Vlaanderen globaal. Van de jongens in de studie kreeg 86,7% een eerste dosis en 77,3% ook de tweede dosis. Bij de meisjes kreeg 92,3% een eerste dosis en 84,3% een tweede dosis. Voor de jongens ging dit over de eerste groep die het aanbod kreeg met de gratis vaccins. Zij zijn vooral van geboortjaar 2007. Enkele jongens met schoolvoorsprong in die leeftijdsgroep – en dus al in het tweede jaar secundair onderwijs – hebben het aanbod niet gekregen. Anderen uit de leeftijdsgroep met schoolachterstand kwamen pas het volgende schooljaar in aanmerking voor deze vaccinatie. Bij meisjes loopt het programma al meer dan 10 jaar en moet met een dergelijke opstartvertekening dus geen rekening gehouden worden.

5. Voor vrouwen van 25 tot 64 jaar wordt het Vlaams Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker georganiseerd. Alle vrouwen worden hiervoor om de 3 jaar uitgenodigd om een uitstrijkje te laten afnemen bij de huisarts of gynaecoloog. Momenteel wordt als eerste stap op dit uitstrijkje cytologie uitgevoerd en bij afwijking wordt vervolgens een HPV-test uitgevoerd. Binnen de interkabinettenwerkgroep chronische ziekten wordt momenteel een overstap voorbereid waarbij een HPV-test als eerste stap binnen de cervix screening zal worden uitgevoerd bij vrouwen vanaf 30 jaar.
Voor mannen gebeurt er momenteel geen gelijkaardig bevolkingsonderzoek, omdat er voor andere kankers dan baarmoederhalskanker geen specifieke screeningsmethodes zijn, noch bij vrouwen, noch bij mannen.